

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni modelje in praznike. — Inzerati: do 30 pett 4 2 D, do 100 vrt 50 p, večji inzerati pett vrt 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzerati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvu: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

K današnjemu zborovanju Zveze narodov

V Ženevi so se sestali danes državniški in politični v Zvezi narodov veljavnih držav. Prvo je računala politična javnost, da pride na dnevni red pomladanskega zasedanja Zveze narodov poleg sprejema Nemčije še več važnih problemov, toda nepričakovana demisijska Briandove vlade tik pred zasedanjem je položaj bistveno spremenila. Demisijska francoske vlade je vplivala kakor strela z jasnega. Mednarodna koncepcija s tem dogodkom sicer ne bo trpela, vendar je pa verjetno, da se dnevni red zasedanja Zveze narodov v marsičem spremeni. Mednarodna politika ni odvisna od tega ali onega politika, toda francoska vladna kriza je nastopila v trenutku, ko bi morala Francija energično poseči v delo Zveze narodov in preprečiti eventualne nemške nakane. Briand je odstopoval v Ženevo in stori vse, kar je v njegovih močeh, da ostane temelji vojne evropske konstelacije nedotaknjeni, vendar pa do važnih načelnih posvetovanj in sklepov to pot v Ženevi najbrž ne pride. V takih razmerah je težko načeti važno vprašanje reorganizacije sveta Zveze narodov. Sprejem Nemčije v Zvezo narodov bo ostal torej bržčas edina točka dnevnega reda, vse drugo bodo morali najbrž odložiti na jesensko zasedanje.

Po locarnski pogodbi se je začela Nemčija zelo zanimati za vstop v Zvezo narodov. Kot velika evropska država je hotela imeti seveda odločilno besedo v tej mednarodni instituciji in zato si je izgovorila takoj stalno mesto v svetu Zveze. Proti tej zahtevi je nastopila Poljska, češ, da ima ona v prvi vrsti pravico do mesta v svetu. Oglavile so se tudi druge države: tako Španija, Brazilija in Kitajska. Vprašanje Poljske je že staro in proti razpravi o njenem sprejemu bi Nemčija na današnjem izrednem zasedanju ne mogla nastopiti seveda pod pogojem, da po njej ona sprejeta. Tako bi postala Zveza narodov po sprejemu Nemčije, Poljske, Španije, Brazilije in Kitajske vsaj v relativnem zmislu popolna in za odlašanje načelne razprave o reorganizaciji njenega sveta ni nobenega pravega povoda. Toda Nemci so začeli intrigirati. Njihova taktika je naperjena očividno proti razširjenju sveta Zveze narodov. Nemčija je izjavila, da je bila v Locarnu povabljen v svet in da je to ponudbo sprejela pod pogojem, da v organizaciji Zveze narodov za njenih hrbtom ne pride do nikakršnih važnejših sprememb. Angleško javno mnenje se je z malimi izjemami pridruživši temu stališču. Nemška zunanja politika je v spretnih rokah. Njena taktika gre za to, da pridobi na času, ker neče izgubiti ničesar, kar ji nudi vstop Nemčije v Zvezo narodov. Tako je prišla Zveza narodov v položaj, iz katerega bo težko najti izhod. Dati Nemčiji vse pravice in priznati njeno odločilno besedo celo tam, kjer gre za sprejem Poljske, je precej riskantno. Z druge strani pa zavezniške države ne morejo odbiti Nemčije od Zveze narodov, ker so se prepirale, da je ta ustanova brez njene sodelovanja nepopolna. Zato so Nemčijo same povabile, naj vstopi in prevzame obnovo s pravicami tudi vse dolžnosti.

Nedvomno so vsi udeleženci današnjih ženevskih posvetovanj iskreni prijatelji miru. Vsak dela za pomiritev Evrope na svoj način. Francoski ministriški predsednik v ostavki s sijajno zgovornostjo, angleški zunanji minister z nekako očetovalsko ljubeznijo, nemški kancelar s pametnim naziranjem, poljski načelnik pa s popolnim razumevanjem položaja. In vendar si danes niso iskreno pogledali v oči. Državniki teh štirih držav si ne zaupajo. Nemčija bo skušala v Ženevi preprečiti sprejem Poljske v svet Zveze narodov, ker je prepričana, da hočejo imeti zavezniške države nekako protitež, ki bi paralizirala nemški vpliv. Zavezniški državniški pa lahko Nemčiji očitajo, da ji niso nikoli obljubili prvenstvo pred drugimi, najmanj pa da bodo žrtvovali Nemčiji Poljsko. Vsa nesreča je v tem, da v Locarnu ni prišlo do podrobne razprave o pogojih in posledicah vstopa Nemčije v Zvezo narodov. Drugo napako so napravili zavezniški državniški s tem, da so takoj, ko se je Nemčija prijavila, nastopili s teorijo o njeni protiteži. S tem so že vnaprej izrekli Nemčiji nezauznanost.

Nemški državni kancelar ni tako naiven, da bi ne vedel, kaj pomeni v danem slučaju reorganizacija sveta

Sestanek Društva narodov

Važna posvetovanja zastopnikov velesil. — Sporazum o stalnih mestih v svetu Društva narodov je baže že dosežen.

— Ženeva, 8. marca. Nemška delegacija s kancelarjem dr. Luthrom in zunanjim državnim ministrom dr. Stresemannom je prispela v soboto iz Berlina v Ženevo. Včeraj so prispeli v Ženevo še ostale delegacije. V hotelu »Beaurivage« je bilo včeraj izredno živahno z ozirom na današnje zasedanje Društva narodov. V tem hotelu so se zbrali ob 15. popoldne zastopniki vseh velesil, ki so podpisale v Locarnu rensko varnostno pogodbo. Navzoči so bili za Francijo Aristide Briand, za Anglijo Chamberlain, za Italijo Scialoja, za Belgijo Vandervelde in za Nemčijo dr. Luthar in dr. Stresemann. Na sestanku so zastopniki velesil razpravljali vprašanje eventualnega razširjenja sveta Društva narodov. Prevladuje nazor, naj se

vprašanje odgodi na septembarsko redno zasedanje. Posvetovanja velesil so trajala pozno v noč. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in poljski zunanji minister se nista udeležila tega sestanka.

O sestanku je bil izdan danes kratak komunikat, ki pravi: »Zastopniki držav, ki so v Locarnu sklenili rensko varnostno pogodbo, so se danes sestali v Ženevi, da izmenjajo misli o vprašanju, ki so na dnevnem redu zasedanja Društva narodov. Brez velikih naporov se je izvršila medsebojna izmenjava misli. Zastopniki namenjajo posvetovanja nadaljevati.«

Danes dopoldne se je sestel k seji svet, popoldne pa se bo vršila seja plenuma Društva narodov.

Francija dobi popolnoma nov režim?

Možnost koncentracijske vlade meščanskih strank. — Zahteva po novih volitvah. — Briand ostane zunanji minister.

Pariz, 8. marca. Listi izredno obnavljajo položaj, ki je nastal po odstopu Briandovega kabineta, in o vtihih, ki jih je napravil ta odstop v Franciji in inozemstvu. S povdankom podčrtavajo potrebo čimprejšnje rešitve vladne krize. Mogoča je sestava koncentracijske vlade vseh meščanskih strank. Kot voditelji bodočega kabineta se navajajo Raul Peret, Caillaux, de Monzie, Poincaré in Steeg. Aristide Briand v vsakem slučaju ohrani portfelj zunanjega ministrstva. Listi obenem vračajo odgovornost za usodne posledice, ki jih lahko ima vladna kriza ob tako važnem času, na one skupine v parlamentu, ki so s svojo trmo zakrivila padec vlade.

»Journal« naglašja, da mora bodoči načelnik vlade povzročiti z ozirom na parlamentarno krizo, da se parlament razpusti. Po »Petit Parisien« je Caillaux izjavil, da vsi znaki kažejo na to, da bo bodoči ministriški predsednik zopet Briand. »Le Volonté« smatra razpust zbornice za verjeten.

Predsednik republike Doumergue in predsednik poslanske zbornice Herriot sta se sestala v Lyonu. Predsednik republike Doumergue namerava danes pozvati na konsultacijo načelnike posamičnih parlamentarnih skupin. V Lyonu so si izmenjali svoje misli o sestavi nove vlade Doumergue, Herriot in Renaud.

Nadaljevanje debate o notranji politiki

Skupščina je včeraj in danes nadaljevala razpravo o proračunu notranjega ministrstva.

— Beograd, 8. marca. Včeraj je narodna skupščina dopoldne in popoldne nadaljevala razpravo o proračunu notranjega ministrstva. Večkrat je prišlo do ostrega konflikta med govorniki opozicije in notranjim ministrom Božo Maksimovićem. Dopoldne je pričela seja ob 9. ter je prvi govoril Davidovićev demokrat dr. Mijović, ki je ostro napadel politično upravo naše države. Notranji minister Boža Maksimović mu je temperamentno odgovarjal ter je medklic. Prišlo je med njim in dr. Mijovićem do ostrega konflikta. Med radikali in davidovičevci je sploh vladalo včeraj prav napeto razmerje, ki je večkrat vodilo do izbruhov. Govorili so včeraj dopoldne še posl. Agatonović, posl. Luka Plesković, popoldne pa med drugimi tudi posl. Fran Smodej, ki je naglašal, da je SLS za edinstveno državo, toda zahteva njeno ureditev po načelih čim širše avtonomije. Naglašal je dalje, da so Srbi in Hrvati en narod, niso pa en narod s Slovenci, ker Srbi in Hrvati ne razumejo slovensko. Jugoslovenskega naroda ni, pač pa je narod Srbov, Hrvatov, Slovencev in Bolgarov. Vsi ti so jugoslovenski narodi in jim je jugoslovenstvo le skupno ime.

Pri teh besedah je nastal v zbornici velik hrup, ker so radikali burno ugovarjali in protestirali. Posl. Smodej je nato napadel politiko notranjega ministra, ki ga je ponovno prekinjal, tako da je prišlo med njim in posl. Smodejem do živahnega besednega dvoboja.

Včerašnja seja Narodne skupščine je končala ob 20. Danes nadaljuje skupščina razpravo o proračunu notranjega ministrstva. Opozicija je včeraj z zadovoljstvom ugotovila, da prihajajo sedaj ministri ki sejam Narodne skupščine ter podajajo pojasnila k proračunu svojega resora. Cim je to posl. Pero Marković sinoči izjavil, je ministriški predsednik Nikola Pašić zapustil zbornico, kar je izrazilo ironične opazke in smeh.

— Beograd, 8. marca. Danes dopoldne je skupščina nadaljevala razpravo o proračunu notranjega ministrstva. Seja je potekala brez večjih konfliktov in incidentov.

Posl. Milutin Tomić (radikal) je kot zastopnik Črnogore ostro napadel Črnogorske federaliste. Posl. Kosta Gmajić (rad.) je branil radikalno politiko v Bosni in Hercegovini ter napadal muslimane, posl. Milan Nikolić (dav. dem.) je govoril o terorju vladnih organov v pirotskem okrožju, dr. Ilija Šumenković (dav. dem.) pa o neznošnjih razmerah, ki vladajo v Makedoniji. Napadal je notranjega ministra, češ da zlorablja orožništvo v strankarske svrhe.

Govorili so še Aleksa Žujević (rad.), in dr. Njegošin Živković (rad.), na kar je bila dopoldanska seja zaključena.

Popoldne se nadaljuje razprava o proračunu notranjega ministrstva, ki bo danes zvečer izglasovan.

KATASTROFALNI VIHARJI V SEVEROZAPADNI EVROPI

— Pariz, 7. marca. V severozapadni Evropi so včeraj nastali katastrofalni snežni viharji. V Sant Cyru so viharji odrgali velik opazovalni zrakoplov ter ga popolnoma uničili. Po poročilih iz Havra vlada ob obrežju Atlantskega oceana tak vihar, da je pomorski promet onemogočen. Mesto Trouville je popolnoma odtrgano od ostalega prometa. Tu so viharji povzročili ogromno škodo na javnih napravah in železnicah. V Cherbourgu so viharji zahlevali več človeških žrtev. V Rokavskem kanalu razsaja orkan, ki je prekinil začasno ves pomorski promet med Francijo in Anglijo.

Pribičevićev shod v Baranji

V nekdanji radikalni domeni se je udeležilo shoda 5000 seljakov. — SDS in narodne manjšine.

— Zagreb, 8. marca. V Belem Monastirju v Baranji je bil včeraj velik shod, ki ga je priredila SDS v kraju, kjer je doslej dominirala radikalna stranka. Uspeh shoda je zato splošno presenetil.

Poslanec Svetozar Pribičević je prisel v Monastir v spremstvu poslancev dr. Boškovića in dr. Ivana Boškovića in dr. Ivana Palečka. Na kolodvoru v Belem Monastirju se je zbrala velika množica seljakov, ki je Svetozarja Pribičevića burno pozdravila in ga v velikem sprevodu in z zastavami odvedla na trg pred občinsko hišo, kjer se je vršil od 10. do 13. velik zbor. Navzočih je bilo okoli 5000 ljudi, med njimi ogromna večina seljakov. Radikali so skušali shod razbiti. Njihova poslanca Leovac in Banac sta na zbor pripeljala večjo skupino pristavev, ki so sprva hoteli zbor motiti z medklici in razgrajanj. Zborovalci pa so izzivače mirno odstranili, naker se je zbor vršil povsem mirno in brez vsakega incidenta.

Posl. Svetozar Pribičević je v

dveurnem govoru pojasnil navzočim sedanjim politični položaj. Njegov govor so navzoči večkrat prekinjali z navdušenim odobravanjem. Posl. dr. Bošković je govoril o davčni politiki, posl. dr. Paleček pa je zbranim Nemcem pojasnil stališče SDS napram nemškim narodnim manjšinam. Izjavil je med drugim:

»Naša država kot demokratska država hoče dati v vsakem slučaju narodnim manjšinam to, kar jim pristaja po ustavi in mirovnih pogodbah. Pri nas obstoje stranke, ki so verske, plemenske in partikularistične. Te ne morejo dati narodnim manjšinam tega, kar jim je po pogodbah zajamčeno. SDS kot stranka za celotno državo vodi napram narodnim manjšinam iskreno čno politiko, ki je v interesu države. Naravno in umevno je, da se naslanja pri nas osnovna državna politika na državni jezik v javnem življenju. Ta politika mora ostati neokrnjena. Zato je tudi v interesu narodnih manjšin samih, da se nauče državnega jezika.«

Douglas Fairbanks
Človek iz gumija
pride te dni
v »Elitni Kino Matica«.
Človek iz gumija
Douglas Fairbanks

V znamenju »Z«
V znamenju »Z«
V znamenju »Z«
PRIDE »ZORRO«
te dni v »Elitni Kino Matica«.

Bivša grška kraljevska dvojica v Beogradu

— Beograd, 8. marca. Sinoči je prisel v Beograd s posebnim dvornim vlakom iz Bukarešte bivši grški kralj Jurij s kraljico Elizabeto, sestro naše kraljice. Na kolodvoru ju je sprejela naša kraljeva dvojica s princem Pavlom in princeso Olgo ter spremstvom, na kar so se vsi skupaj odpravili na dvor. Bivša grška kraljeva dvojica ostane par dni gost kralja Aleksandra in kraljice Marije.

Mednarodni šahovski turnir na Semmeringu

— Dunaj, 8. marca. Iz Semmeringa javljajo: Prvo kolo mednarodnega šahovskega turnirja se je včeraj pričelo z izredno ostroostjo. Senzacija prvega kola je tvoril poraz dr. Aljehina proti Niemcoviču. Aljehin kot otvoritelj partije je uporabil znano svojo metodo. Njegov nasprotnik je po prejšnji temeljiti proučitvi Aljehinove taktike živahno reagiral in je Aljehin moral žrtvovati enega kmeta, da bi pariral nasprotnikov pritisk. Končno je Aljehin odklonil od nasprotnika Niemcoviča ponujeni remis, Niemcovič se je posrečilo po več urnem boju dobiti partijo za sebe.

Partija Taras : Rubinstein je končala remis. Tartakower je premagal Rosellija. Kmoch-Davidsona, Grünfeld je izgubil proti Janovskemu. — Dr. Vidmar je premagal Yatesa. Partija Gilg : Spielmann in dr. Michel : dr. Vayda sta ostala remis, partija Retti : dr. Treybal pa je bila po osmih urah odgojena.

Za danes je določen sledeči red turnirja: 1. dr. Vayda : dr. Aljehin, 2. Gilg : Niemcovič, 3. Roselli : Spielmann, 4. dr. Treybal : Tartakower, 5. Davidson : Retti, 6. Yates : Kmoch, 7. Rubinstein : dr. Vidmar, 8. Janovski : Taras in 9. dr. Michel : Grünfeld.

Ljubljanski dogodki

Smola agenta Tončka. — Uzmoviči in svedrovi na poslu. — Rabake in eksces.

Z vlaka, ki je prišel včeraj okoli 16. na gorenskem kolodvoru, je stopil agent Tonček, se naglo ozrl okoli in že je hotel zaviti v vestibul, ko ga je nenadoma nekdo potepal po rami in sarkastično pripomnil: »Pozdravljen Tonček!« »O hudiča...!« je nšlo Tončku iz ust, hip nato pa je rekel: »Grem k Mariani v Sisko. «Nikamor« je rekel onl. »Z menoj pojdi!«

Tonček se je, hočeš nočeš — moraš, vdal svojemu znancu — detektivu in odšla sta na kriminal. Tam so Tončku, ki se piše Japelj, izpraševali njegovo precej kosmato vest. Tonček je bil agent treh tvrdk: Turner, Brajer in Carman in je prodajal njihovo blago. Vozi se je na deželo, predvsem na Dolenjsko. Kupčija je šla dobro in Tonček je povsod dobi denar na roko. Prodaj je blago, kar mu ga je ostalo, zastavil in denar inkasiral sam. Tako je inkasiral okoli 10.000 dinarjev in jih v veseli družbi družbi

dobrih prijateljih in prijateljic tudi pograt. Kaj hočete... Japlia so izročili sodišču.

Zadnje dni so uzmoviči in svedrovi pridno na delu. Včeraj je neznan svedrovec vliomil v barako Neže Adamič na Kette-Murnovi cesti in ji odnesel za 450 Din slasčice. — Matevžu Jerančiču, tesarju iz Most, je bila odpeljana 250 Din vredna samokolica. Hlapcu Leopoldu Tomanu je podjetežepar v gostilni izmaknil listino s 180 Din. — Drug uzmovič je posetil čevljarna Alojzija Zurlina v Rožni dolini in mu odnesel 6 bankovcev po sto dinarjev.

V soboto in nedeljo je bilo po mestu zelo živahno. Zvečer je policija morala intervenirati na raznih krajih ter napraviti red. Več razgrajevcev in pijančkov je prenočilo v bržoni. S policijo je imel tudi opravka uradnik M. L., ki se je izdal za detektiva in nadlegoval goste v nekem lokalu. Strážniku, ki je zahteval, da se legitimira, je rekel: »če je res tudi on tako trapasti. Mož je prišel v navzkriž s § 104. in bo imel opravka na sodišču.«

Danes zadnjikrat ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

„Pisma, ki ga niso dosegla“
(Zatajena ljubavna pisma)
ki je dosegel včeraj kolosalni uspeh. Vse predstave razprodane. Ne zamudite!

Jutri ljubljencev vsega sveta
Gunnar Tolnaes
o katerem smo že veliko čitali v brljantni veseloigri?
Telefon 730 „Kino Dvor“

Borzna poročila

Ljubljanska borza.

Lesni trg: Povpraševanje zelo živahno, ponudb dosti, prodano: hrastovi neobrojeni plohi od 60—140 mm. od 2.50 m dalje naprej od 22 cm napr. fco. vagon Ljubljana, 7 vag., 1000 Din; deske 20 mm monte fco. Podbrdo ali Kranjska gora, 18 vagonov, 540 Din; deske od 25—30 mm monte, fco. Podbrdo ali Kranjska gora, 16 vagonov, 540 Din; remelini 30/30, 50/50, 60/60, 100/100, 120/120, monte, fco. Podbrdo ali Kranjska gora, 5 vagonov, 540 Din.

Zitni trg: Povpraševanja le ponudb precej. Prodanih 1 vagon bačke pšenice, 76 kg, 2%, fco. Sekič 270 Din, 1 vagon činkvintin koruze fco. Monastir, 195 Din in 1 vagon ječmena, fco. Novi Sad 165 Din.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curli 10.9316—10.9716, Pra- ga 168.10—169.10, Pariz 202.78—204.78, Newyork 56.627—56.927, Trst 227.22—228.42, Berlin 13.53—13.57, Dunaj 800—804.

Valute: dolar 56.10—56.40.

Efekt: Ljubljanska kreditna 200; Jugobanka 103—104, Prastrediona 965—970, Trboveljska, 355—360, Vevče 100.

INOZEMSKA BORZA.

— Curli, 8. marca. Borza. Beograd 9.17, Pariz 18.52, London 25.24, Newyork 519.50, Milan 20.83, Praha 15.395

Plenarna seja delavske zbornice

Volitev upravnega odbora. — Resolucija proti redukcijam pri Trboveljski družbi.

Včeraj dopoldne in popoldne se je vršila v Ljubljani v dvorani mestnega magistrata plenarna seja novoizvoljene skupščine Delavske zbornice. Seje, ki je imela precej slovesen značaj, so se udeležili polnoštevilno vsi navzoči delegati, socialisti z rdečimi nageljniki v gumbnicah. Za začasnega predsednika je bil izvoljen g. Melhior Čobal, za podpredsednika pa g. Rudolf Juvan in g. Milavec je izvedel verifikacijo in overil mandate vseh delegatov. Novi delegati so se konstituirali v treh klubih, v socialističnem, v narodnem klubu in v klerikalnem.

Po kratki debati so se vršile nato volitve v upravni odbor. Vložene so bile tri kandidatske liste, od vsakega kluba po ena. Večino je dobila socialistična lista, na katero je odpadlo 7 odbornikov: dva odbornika je dobil Narodni klub, tri pa klerikalci. Izvoljeni so bili:

od Narodnega kluba g. Rudolf Juvan in Valentin Urbančič;

od socialistov g. Melhior Čobal, Rado Čelensnik, Franc Svetel, Jože Golmayer, Uroš Vespernik, Alojzij Sedej in Ivan Makuc;

od klerikalcev g. Anton Milavec, Ivan Gajsek in Srečko Zumer.

V nadzorstvo so bili izvoljeni Josip Ošlak, Alojzij Leskošek in Fran Orehek. Upravni odbor bo imel danes popoldne seja, na kateri bo izvoljeno predsedstvo.

Na predlog g. dr. Bohinca (Narodni klub) je bil za dobo petih let izvoljen za glavnega tajnika Delavske zbornice dosedanj tajnik g. Filip Uratnik. Delegat g. Terseglav je kritiziral, da vlada na glavno seja Delavske zbornice ni poslala svojega zastopnika. Skupščina je prešla na to na razpravo o krizi v naši rudar, industriji in o zadnjih redukcijah rudarjev pri Trboveljski družbi. Debata je bila živahna, a stvarna. Končala je s sprejemom resolucije, ki jo objavljamo spodaj.

Na predlog delegatkinje Ajdiškove (Trbovlje) je skupščina soglasno sklenila podpirati po svojih močeh snovanje Dečjih domov po delavskih krajih. Ravno tako je bil soglasno sprejet predlog

dr. Bohinca, da se zahteva od vlade izenačenje Delavske zbornice z drugimi stanovskimi zbornicami. Isti delegat je predlagal v zvezi s tozadevnim predlogom g. Makuca, naj odpošljejo vse Delavske zbornice iz Jugoslavije skupno delegacijo v Rusijo, da objektivno prouči položaj delavstva v sovjetski Rusiji. Tudi ta predlog je bil sprejet.

Ob 4. popoldne je predsednik zaključil seja, za katero je vladalo tudi med občinstvom veliko zanimanje.

RESOLUCIJA

plenarne seje Delavske zbornice za rednane rudarje in nameščenci Trboveljske promogokopne družbe.

Plenarna seja skupščine Delavske zbornice za Slovenijo, ki je zborovala v nedeljo dne 7. marca t. l., je zavzela h krizi v trboveljskih prenogokopnih revirih soglasno siedeče stališče:

Skupščina daje izraza svojim globokim simpatijam do rudarjev in zasebnih nameščencev TPD, ki so jih vrgle brezbozno izvedene redukcije v bedo, pomanjkanje, glad in obup.

Skupščina ne more zamočiti, da so na pravice na njo vesti, da misli zapustiti ministrstvena komisija za preiskovanje krize v trboveljskih revirih, Slovenijo, ne da bi si ogledala na licu mesta položaj, v katerem žive reducirani rudarji in nameščenci, skrajno mučen vtis.

Skupščina ne more biti prepričana, da si je mogla zadobiti komisija v tako kratkem času objektivno sliko o gospodarski in socialni krizi v Trbovljah.

Zlasti smatra skupščina, da bi morala zastaviti komisija ves svoj vpliv, da pride v najvažnejšem vprašanju izseljevanja rudarjev in dotacije za tako izseljevanje in za druge najnujnejše podpore potrebnih fondov do konkretnih sklepov.

Skupščina dalje ponovno poudarja, da je treba takojšnje zakonitve od Glavne bratovske skladnice za Slovenijo predlagati sprememb k pravilniku bratovske skladnice. Če to ni takoj mogoče, naj se postavi s takojšnjim posebnim ministrstvenim odlokom, izdanim na podlagi tozadevnega pooblastila narodne skupščine, one člene pravilnika bratovske skladnice, glasom katerih pomenja prekinitve dela izgubo o članskih pravic izven veljave.

Veliki tujakine češke šole g. Wotava, ki je predaval o temi »Principi predsednika Masaryka«. Ga Rozgovor je nato čustveno recitala pesem »Osvoboditev«, gđc. Vedralova pa je zapela lepo, Masaryku najbolj priljubljeno slovaško narodno »Teče vode...«. Na klavirju jo je spremljal njen oče, prof. Vedral. K sklepu je dr. Krivic prečital s'edečo udanostno brzojavko prezidentu Masaryku: »Českoslovaška pomožna šola, Češka obec v Ljubljani in njen predstavnik in prijatelj češkoslovaškega naroda slave danes Vaš krasni praznik s čustvom hvalečnosti, udanosti in v zvestobi napram Vam, svojem osvoboditelju, dobromu in učitelju. Naj Vas božja previdnost, ki vodi Vaše delo, ohrani narodu in človeštvu v srečo še veliko veliko pomladi.

Godba je nato zaigrala še češko državno himno, na kar je bila navdve prišrna slavnost zaključena. Popoldne je konzul g. dr. Resl sprejemal v prostori konzulata čestitke zastopnikov oblasti in organizacij.

60 letnica g. Petra Stepiča

Jutri, v torek praznuje g. Peter Stepič, veletrgovec v vinu in restavraciji v Spodnji Šiški, 60. letnico. V dobi vedno večjega družabnega in javnega pomena trgovskega stanu predstavlja ta 60-letnica dogodek, ki ga tudi širša javnost ne sme prezreti. Saj je slovensko gospodarstvo polno primerov, ki posvedočujejo, kako energija človeškega hotenja tudi iz malih razmer lahko doseže veleugledno javno in gospodarsko pozicijo. Med take vrste pionirjev gospodarskega napredka spada baš jubilar g. Stepič.

Peter Stepič se je rodil 9. marca 1866. v Brezjah pri Kostanjevici. Med deseterimi otroki malega slovenskega

seljaka naravno ni bilo veliko mesta in tako je moral jubilar že z 10. letom s trebutom za kruhom. Po raznih burjih prepešitvah, polnih pomanjkanja in bridkih življenjskih izkušnjah, se je končno naselil v Šiški pri Ljubljani in postal samostojen trgovec z vinom. S svojo poslovno solidnostjo in s prikupljivim obhajanjem je svojo trgovino razširil tokom časa tako, da velja danes za prvega slovenskega veletrgovca z vinom.

Poleg poslovnega delovanja ni zamenjal splošnih nacionalnih in javnih dolžnosti. S posebno vneto in z nekako prirojenostjo se je udeleževal na raznih poljih naše nacionalne delavnosti, zlasti pa v dobrodelnosti, kjer slovi kot eden prvih dobrotnikov.

Jubilar je deloval tudi gospodarsko. Bil je več let gospodarski referent občine v Šiški, predno se je priključil Ljubljani. Danes je marljiv odbornik Društva za zgradbo sokolskega doma v Šiški in sploh vnet Sokol. Kot navdušen lovec vrši odborniško funkcijo tudi v Slov. lovskem društvu.

G. Stepič je splošno priljubljen v vseh krogih in to ne malo radi svojega skromnega, pa nadvse ljubeznivega značaja. Jubilaru kličemo ob 60-letnici: še na mnoga leta!

Našim rodbinam priporočamo

KOLINSKO čikorijo
izvrsten pridelatek h kavi.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Ponedeljek, 8. marca: »Deseti brat«. E.

Torek, 9. marca: »Obrt«. Z.

Sreda, 10. marca: »Obrt gospe Warrenove«.

Red D.

OPERA.

Ponedeljek, 8. marca: Zaprt.

Torek, 9. marca: »Zongler Naše Ljube Gospe«.

Sreda, 10. marca: »Večni mornar«. C.

Dve premijeri v operi

Massenet: »Zongler Naše Ljube Gospe«.

Ze v svoji operi »Griselidis« je Massenet uporabil srednjeveško umetniško obliko francoske dram »Mystère«; v »Zonglerju« pa je posegel v najstarejšo nacionalno obliko drame, v »Miracle«, ki je nastala v katedralah Naše Ljube Gospe v Parizu in Chartresu. Libreto je napisal gimnazijski profesor Maurice Léna zelo spretno; učinkovito je menjaval resne in vesele scene v tem prastarem miraklu, ki kaže kanoniziranje sejmškega zonglerja po sami sveti Devici. Zongler, ki s svojimi umetniškimi znanji išče kruha, vstopi v nekdanj slavnoznanu opatijo benediktincev v Clunyju z namenom, da bi se končno vendarle mogel najediti do sita. Ta udobno službi svoji ljubljani Materi Božji. V družbi učenih menihov, ki se peajo z glasbo, kiparstvom, slikarstvom in pesništvom, čuti ubogi zongler grenko svojo neznanje in že hoče zapustiti samostan, misleč, da mu je s svojo preprostostjo v mešast in samoto. Vili in jovinalni brat kuhar Bonifacij, kaj zabavna oseba, pa ga potolaži z legendo, ki dokazuje, da je Madona mnogokrat ljubila žrtev revnega, ponižnega vernika in mu valed tega izkazuje še svojo posebno milost. Zongler se zopet opogumi in sklene počastiti novo krasno podobo Madone, ki jo je naslikal menih in ki svoji sedaj v samostanskem oltarju, s tem, kar zna: s svojimi zonglerskimi spretnostmi. Opat in menihi ga pri tem dobro mišljenem opatstvu zalotijo in ga hočejo za to, v njihovi oči tako strašno pregreško, kaznovati. Zgodbi se čudež, sveta podoba oživi in zablisi v silnem sijaju, na bednega zonglerja se vsujejo rože in lilije, blagoslovljajoč dvigne Madona svoje roke nad klečečim zonglerjem, ki v zamaknjenosti ne vidi čudeža. Menihi pobožno blagrujejo v ekstazi zveličanih mirajočega junaka te svete zgodbe. Čudežna podoba pa nastopi pred očmi gledalcev svoj vnebohod v bleščeči paradiz. — Tako običajno naj na drugih operah konča.

Massenet ni v nobeni drugi svoji operi tako živo dokazal raznolikost svoje naravnosti, neizčrpnost svojih umetniških

sredstev in točnost čuta za oderske efekte, kakor v tej svoji partituri. Ze takoj uvodna scena, postra sejmška slika, kjer pljčejo stari ples »Bergerette«, je umetnina, ki spretno uporablja zborovsko maso; pristno poljuden je »brezverski« aleluja vina, ki ga poje zongler (Knittel) in ki ga spremlja v refrenu zbor, komičen je nastop z navoženim ošlčkom domov vračajočega se kuhinjskega mojstra (Betetto), ki v ariji, polni humorja, pripoveduje, da je nabral za Marijo cvetlice, za pobožne patre pa zelenjav in pernatu pečenko; zelo učinkovito je resen kontrast nastopivšega priorja (Rumpel), ki pridiguje razposajeni množici moralo in pobožnega zonglerja pregovori, da vstopi v samostan.

Drugi akt začne zopet veselo s pevsko vajdo menihov; canonicus cantor (Subelj) študira z njimi svoj najnovejši himen »Ave rosa speciosa« in kara semtertam dionirajoče svoje brate. Prav zabaven je nato prepričljiv in umetniško nadarjenimi patri (pesnik — Mohorci, slikar — Janko, kipar — Sekula) za prvenstvo. Glasba postaja zopet resna, ko slika obup nevednega zonglerja. Biser partiture je legenda kuharja. V arpežiranih triolkah konča akt, ki mu pa sledi takoj tretji v ork. uvodom, dražestnim, daljšim simfoničnim »Pastorale mystique«. Akt bi moral začeti s krasno spisanim himnom za moški zbor. Zongler, misleč, da ga nihče ne vidi, časti Marijo s svojimi nerodnimi pesmimi, a svojim nerodnim plesom. — Daruje ji vse iz najčistejših duše, kar premore. Kontrast sledi muzikalno in odersko zelo učinkovito z zgoraj opisanim čudežem. Da je partitura pisana mojstrski, duhovito in s fino občutno instrumentacijo, je že dokaz ime Massenetova.

Nedeljska repiza z dirigentom Neffatom, režiserjem in zonglerjem Knittelom, Betettom kot kuharjem in prijorjem Rumpelom je bila prav lepa. Največje priznanje gre Betettu za izvrstno pogojeno figuro navnega, jovialno-ljubeznivega žilnega mojstra, ki je bila skrbno odetana, v pevskem vrtu pa vredna najvišje pohvale. Takega Betetta si želimo povsod, ker hočemo, da sem nanj ponosen! Tudi Rumpelj je postavil v prijorju močno kreacijo. Vsa čast Knittelu pa je pred vsem pokazal lepo režisersko spretnost, ugaia zelo kot igralec z oduševljeno igro, a poveč ni zmagovit, izgovarjava nosi oster tuj akcent, meša med slovenski jezik hrvaški, glas ni lično mehak in laskav. Angela, zbor in ostali so prav dostojni.

Neffat je iz partiture z ljubeznijo in temeljitim poglobljenjem izčrpal vse lepote ter orkestru in odru vdihnil svežino in pričevalno moč.

Kalman: »Grofica Marica«.

V nedeljo zvečer smo slišali v operi premijero Kalmanove »Grofice Marice«. O njej širše poročam po repizi Gledališče je bilo seveda do zadnjega kota, polno. Sama tehta na publika. Peli in igrali so prav živahno. Glavne osebe: Poličeva, Drenovec, Peček, Ribičeva, Povh. Za opereto — made in Ljubljani — čisto »fajna«. Lepe obleke, hecni razgovori, prozni plesi, zlate farbe, veselo ploskanje; vsega je bilo dosti. Smili se mi samo Drenovec. Srce me je bolelo, ko sem ga poslušal peti. No, pa res zanj nimamo zamene. Če je kdo dober pevec, pa je slab igralec. Opereto je vžigajoče dirigiral dr. Švara. Ta je zato pravi »kampelje«. Kalhor nalašč! Vsa radost pa je odločno preddolga. Sijalen uspeh navzile temu, kajpada! Torej več prihodnjici!

Iz zgodovine slavnega Ševčikovega kvarteta. Zibelka Ševčikovega kvarteta je Varšava. Leta 1908. so se združili člani varšavske Filharmonije Lohtsky, Prochazka, Moravec in Vaška v Češki kvartet varšavske Filharmonije, začeli so s študijem komornih del in kmalu za tem tudi z javnimi koncerti v Varšavi in sosednjih večjih krajih prostrane Ruske. Svojemu kvartetu so dali ime Ševčikov kvartet, potem, ker so bili vsi trije prvo navedeni člani, učenci slovečega violičnega pedagoga prof. Ševčika. Po srečnih prvih nastopih odšli so v Paris, Dunaj, Berlin, Stockholm, London, Milan, Madrid, Moskvo, Petrograd itd. Povsodi so dosegli najslavnejše ocene, tako s strani kritike, kakor izredno tople sprejem s strani koncertne publike. Dvakrat so koncertirali tudi v Ljubljani. Spremembo je imel kvartet samo v čelstih. Leta 1912. je odšel prvi čelist Vaška ter stopil mesto njega čelist Fingerland. Tega je zamenjal lanske leto prvi koncertni mojster priškega Narodnega divadla Franc Pour. Program Ševčikovega kvarteta je izredno širok ter obsega vsjo klasično, francosko, rusko, češko in drugo glasbeno literaturo od najstarejših moštrov pa do moderne sedanjosti. Koncert — torek 9. t. m. v Unionski dvorani.

Nova nemško-italijanska opera. Ottorino Respighi, vodja najnoveše italijanske glasbene struje, je dokončal novo opero Potopljeni zvon po znani Hauptmannovi drami.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 8. marca 1916; katoličani: Ivan, Bodin; pravoslavni: 23. februarja, Polikarp; muslimani 2. šabana 1344; židje 22. adara 5686.

Jutri: Torek, 9. marca 1926; katoličani: Franciška, Danimir; pravoslavni 24. februarja: Janez Krstnik; muslimani 24. šabana 1344; židje 23. adara 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera zaprta, drama »Deseti brat«.

Kino Matica: »Ena minuta pred 12. uro«; Ljubljanski dvor: »Pisma, ki ga niso dosegla«; Kino Ideal: »Yolandae«.

DEŽURNE LEKARNE.

Ponedeljek: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Torek: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Solnce zaide ob 17.56, vziđe jutri ob 6.25 in zaide ob 17.57.

Mesec vziđe jutri ob 3.06 in zaide ob 12.17.

Velik vlom v zagrebško tehnično fakulteto

Iz blagajne so vlomilci odnesli 25 tisoč Din., pustili pa 230.000 Din. nedotaknjenih.

Zagrebška policija je bila v soboto zjutraj obveščena od tehnične fakultete, da so ponoči, najbrže med polnočjo in tretjo uro zjutraj, drzni vlomilci vlomili v sobo, kjer se nahaja fakultetna blagajna. Sobotni vlom zopet kaže, da izvršuje v Zagrebu vlome na zelo rafiniran in sistematičen način dobro organizirana vlomilska tolpa. Način, kako je bil vlom v tehnično fakulteto izvršen, potrjuje domnevo, da so rafinirani vlomilci poleg drznosti razpolagali tudi z najmodernejšim vlomilskim orodjem. Sluga tehnične fakultete Franjo Sečtin je prišel okoli 6. zjutraj v malo dvorano fakultete, ki se nahaja med ravnateljstvo pisarno in blagajniško sobo. Ko je vstopil v ravnateljstvo sobo, je opazil, da so vrata v blagajniško sobo odprta. To se mu je zdelo, ker je soba navadno skrbno zaklenjena, jako sumljivo, in stopil je v njo. Bilo je takoj jasno, da je bil izvršen roparski vlom. Okoli blagajne je vladal največji nered. Vlomilci so blagajno prevrtili ter najprej vzeli iz nje obveznice vojne škodnine in še druge vrednostne papirje. Te vse so pometali po sobi. Sluga je o tem obvestil kriminalno policijo ter pisarniškega ravnatelja tehnične fakultete Tomičića in blagajnika Petroviča.

Na lice mesta došli kriminalni organi so značljivo opreznostjo in natančnostjo ugotovili dejanski stan in fotografirali razne predmete. Ugotovljeno je bilo, da so vlomilci prišli v blagajniško sobo oz. v tehnično fakulteto na ta način, da so preskočili zid, ki deli fakulteto od Obrtne šole. Od tu so vlomilci skozi mala dvorišna vrata, prišli v malo dvorano fakultete in od tam v blagajniško sobo. Predno so pričeli svoj vlomilski posel, so vlomilci prerezali hišni telefon.

Izvedli so še druge mere opreznosti, nakaž so pričeli z vrtanjem blagajne. Navrtali so veliki tresor, kjer so našli vrednostne papirje in pa 25.000 dinarjev. Misleč, da v blagajni ni več denarja, so nato vlomilci poskakali skozi okno kar na ulico.

K sreči blagajne niso dovolj natančno pregledali in tako je ostal mali tresor nedotaknjen. V njem pa je bilo 230 tisoč Din. denarja, ki je bil na ta način rešen. Tudi obveznic vojne škode, ki reprezentirajo vrednost 370.000 Din, denarja, ki je bil na ta način rešen. Tudi obveznic vojne škode, ki reprezentirajo vrednost 370.000 Din, niso zleli seboj, ampak so jih razmetali po tleh. Morda niso poznali njihove vrednosti ali pa so se bali, da bi jih ne mogli brez nevarnosti vnovčiti.

Policija je vpregla ves svoj aparat, da bi prišla drznim zločincem na sled, a dozdaj še brez uspeha.

Jack London:

Roman treh src

— Če boginja Chia ne bo protestirala, — se je zasmejal Francis.

Chia ni protestirala — vsaj stari svečenik ni našel v svojih vozilih nobenega ugovora.

Kraj mlade gošče so zvezali mulam noge. Peoni so prinesli iz bližnjega potoka vode, nametali v kotlino suhljadi in zakurili. Stari Maya je bil slep in gluha za vse. Neprestano je prebiral svoje vozle in molil.

— Samo da bi se ga ne lotila groza, — je dejal Francis.

— Ko smo ga prvič srečali v Yuchitanu, so se mi zdele njegove oči divje, — je pritrldil Henry. — Toda to ni bilo nič v primerj z njegovimi plamtečimi očmi, ki jih vidiš zdaj.

Tu se je oglašil peon, ki sicer pogovora obeh Morganov v angleščini ni razumel, vendar je pa razumel misel.

— Dotikati se starih svetini plemena Maya je velika bogoskrbnost. To je pot v smrt. Mnogi so na ta način že umrli. Smrt je nastopila naenkrat in bila je grozna. Tako je umrl tudi moj stari oče. Tudi on je ljubil žensko iz nižav. In iz ljubljani do nje, radi zlata je prodal skrivnost plemena Maya. Tudi pokazal ljudem iz doline s pomočjo svetih vozcardom nemudoma vrne.

55

lov pot tja, kjer so skriti zakladi. Poginil je in z njim so poginili vsi. Zdaj moj oče ne ljubi žensk iz nižave, ker je star. Preveč jih je ljubil v mladosti — in v tem je njegov greh. On ve, kako nevarno je kazniti pot k zakladom. Mnogi so že iskali te zaklade. Od tistih, ki so jih našli, se ni še nihče vrnil iz tega pogorja. Ljudje pripovedujejo, da so našli to skrivališče tudi conquistadorji in pirati Angleža Morgana, pa so vsi pustili tam svoje kosti.

— Ali postaneš po očetovi smrti tudi ti veliki svečenik plemena Maya? — ga je vprašal Francis.

— Ne, senor, — je odkalnil peon z glavjo. — Jaz sem samo po očetu potomec tega plemena. Vozlov ne znam čitati. Oče me ni naučil, ker se po mojih žilah ne pretaka čista kri plemena Maya.

— A če bi umrl, rečimo, ta hip, ali je še kdo, ki bi znal prečitati vozle?

— Ne, senor. Moj oče je zadnji, ki še pozna starodavni jezik.

Naenkrat sta se pojavila Leoncie in Ricardo. Vsi so ostrmeli. Mule sta pustila tam, kjer so se pale mule Morganove ekspedicije, ter prišla neopazeno do kotline. Stala sta tu in gledala v zadregu na svoje prijatelje. Henry in Francis sta se na prvi pogled razveselila Leonciinega prihoda, toda tega veselja je bilo takoj konec, čim sta pomislila, kakšna nevarnost preti mladenci v teh divjih džunglah. Zato sta energično zahtevala, naj se Leoncie z Ricardom vrne.

— Saj me vendar ne morete poslati nazaj, ne da bi mi dali poprej jesti, — je dejala in zlezla v kotlino s čisto žensko zvijačo.

Stari svečenik je slišal ta pogovor. Vstal je in oči so se mu srdito zaiskrile, ko je zagledal Leoncio. V divji jezi jo je začel zmerjati. V stavke, ki jih je naglo izgovarjal v starem jeziku plemena Maya, je vpletal slučajne španske besede.

— Oče pravi, da pomeni ženska zlo, — je prevedel peon očetovo zmerjanje. — On pravi, da zanašajo ženske med moške premr. Da nosijo s seboj naglo utrujenost in nenadno smrt. Za ženskami gre vedno nesreča in božja jeza. Njihova pota niso božja pota. Ženske vodijo moške v pogubo. On pravi, da so ženske večne sovražnice boga in moškega in da je človeku pot k bogu zaprta, čim se pojavi ženska. Pravi tudi, da ženske vedno izbrišejo sledove božjih nog in da zadržujejo moške na poti k bogu. Moj oče pravi, da se mora ta ženska takoj vrniti.

Smeje je Francis poslušal svečenikovo obtožbo ženskega spola. Henry je pa pripomnil:

— Nu, vidite Leoncie, zdaj ste slišala, kaj so ženske. Tu ni mesta za vas. V Kaliforniji, tam je mesto za ženske. Tam imajo ženske celo volilno pravico in moški jih občudajo.

— Vsa nesreča bo najbrž v tem, da si je stari predobro zapomnil žensko, ki mu je zagrenila mla-

dost, — je dejal Francis. Obrnil se je k peonu, ra koč:

Prosi očeta, naj prečita, kaj pravijo vozli — so li za ali proti hoi ženske po božjih stopinjah. Zaman je veliki svečenik čital in prebiral svoje pismo. O ženskah ni bilo v njem duha ne sluha.

— Svoje lastne izkušnje je zamenjal z mitologijo plemena Maya, — se je zasmejal Francis znaglasno. — Mislim, da ni nič strašnega v tem, Leoncie, če se udeležite naše zakuske. Kava že vre. Potem pa...

Toda ta »potem« je nastopil prej, predno so mi slišli. Komaj so sedli in začeli jesti, ko je zbila Francisu, ki je vstal, da ponudi Leoncii prepečenec, krogla klubov z glave.

— Pri moji veri! — je dejal in sedel. — Tega pa res nisem pričakoval. Henry, poglej no, kdo me je hotel kar tako tebi nič meni nič ustreliti.

Tisti hip so se vsi, razen starega svečenika, ozrli na sotesko. Opazili so, kako se plazijo od vseh strani strašne postavbe bojovnih divjakov, nekaka čudna zmes vseh mogočih ras. Menda so se zbrala vsa plemena sveta, da naredijo njihove oblike in namažejo njihove obraze.

— To je najostudnejša sodrga, kar sem jih kdaj videl! — je dejal Francis.

— To so divjaki iz plemena Caroo, — je zamrmral v nepopisnem strahu peon.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 8. marca 1926.

— Nov načelnik v prosvetnem ministru. Vest o imenovanju novega načelnika v prosvetnem ministru ni povsem točna. Dosednji načelnik oddelka za srednje šole Magarašević je bil nenadoma suspendiran in sicer radi premestitve nekoga profesorja iz Zagreba. Vprašanje njegovega suspendiranja pa še ni definitivno rešeno. Znano je samo to, da Magarašević ne ostane več v prosvetnem ministru. Nov načelnik oddelka za srednje šole bo imenovan le dni.

— Učiteljske premestitve. Na pritisk UJU in podnih prizadele učiteljev je prosvetni minister Radić sklenil, da v bodoče ne bo več premestil učiteljev, razen v slučajih, če se jim dokaže, da so kaj zakrivil. Sploh pa pred zaključkom šolskega leta ne bo premestil noben učitelj.

— Doktorat ekonomsko-komercialnih ved. Prosvetni minister Radić je izdal posebno uredbu, s katero so določeni predpisi za nostrifikacijo doktoratov inozemskih ekonomsko-komercialnih visokih šol. Ta uredba se tiče začasnih samo onih, ki hočejo postati profesorji ekonomsko-komercialne visoke šole v Zagrebu. Pozneje, ko se ustanovi visoka trgovska akademija v Beogradu, bo veljala uredba tudi zanjo.

— Vpokojitev v glavni kontroli. Vpokojen je inšpektor glavne kontrole Dragutin Simončič.

— Reorganizacija ženskih strokovnih šol. V ministru za trgovino in industrijo proučavajo načrt, kako reorganizirati ženske strokovne šole. Vse te šole se podreje v bodoče posebnemu oddelku v trgovinskem ministru.

— Črnogorci zahtevajo šole. V Beograd je prispela iz Črnogore deputacija, ki je zahtevala od prosvetnega ministru dovolitev kreditov v znesku 50.000 Din za zgradbo novih šol v Črni gori. Prosvetni minister je dovolil 60.000 dinarjev.

— Reforma učiteljske. V prosvetnem ministru izdelujejo načrt zakona, na podlagi katerega se imajo učiteljska preurediti po češkem sistemu. Dilek položaj na učiteljskih po končanju študijah izpise le v slučaju, ako ne nameravajo oditi na višje pedagoške šole.

— Prevzem tovarne «Titan» v Kamniku. Livarna železa v Osijeku je prevzela v svoje roke upravo tovarne «Titan» v Kamniku. Za ravnatelja osiješke livarne je imenovan dosednji ravnatelj «Titana» g. Pipel.

— Zakon o gospodarskem svetu. O gospodarskem svetu je javnost že mnogo razpravljala. Gospodarske organizacije so v raznih resolucijah zahtevale ustanovitve take preproste inštitucije. Kakor sedaj javljajo beograjski listi, je zakon o gospodarskem svetu v toliko sestavljen, da se predloži ministrskemu svetu v odobrenje in nato narodni skupščini.

— Novinarski karneval v Beogradu. V soboto zvečer se je vršil v prostorih «Luk-sorja» velik novinarski karneval, ki je dosegel v moralnem in gnetnem oziru popoln uspeh. Udeležba je bila ogromna. Zbrala se je vsa beograjska elita. V veliki dvorani so zbrali splošno pozornost karikature naših politikov. Posebno posrečena je bila Radčeva karikatura. Radića so predstavili kot palca. Pribečević je bil karikiran v oblepu srednjeveškega viteza. Spored je bil tako bogat, da bi zadostoval za več prirediteljev. Tako lepih in originalnih mask Beograd še ni videl. Sploh je bil novinarski karneval ena največjih in najlepših prireditev, kar jih je imela doslej prestolnica.

— Državna borza dela v Ljubljani. V času od 21. do 27. februarja 1926 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 148 prostih mest. 132 oseb je iskalo dela. v 47 slučajih je borza posredovala z uspehom in 42 oseb je odstopovalo. Od 1. januarja do 27. februarja 1926 je bilo skupaj razpisanih 752 prostih mest. 1095 oseb je iskalo dela. v 472 slučajih je borza posredovala z uspehom in 178 oseb je odstopovalo.

— Sementišča in katoliška gimnazija v Zagrebu. Zagrebška in dijaškova škola nameravata se to leto prične z gradnjo velikega sementišča in katoliške gimnazije na Šolati v Zagrebu. Ker sta školi oddali narčne nekim nepoklicanim osebam in tvrdkam, sta prišli v konflikt z zagrebško sekcijo inženjerskih in arhitektoev, ki izjavlja, da takih del ne gre oddajati nestrokovnim faktojem. Društvo inženjerskih in arhitektoev bo v tem smislu interveniralo tudi pri gradbeni in nadzorni oblasti.

— Razpis za podoficirsko šolo. Zagrebška pešadijska podoficirska šola bo sprejela 10. maja t. l. veliko število gojencev iz gradjanstva in iz vojske. Pravico prijavitve imajo vsi zadostno pismeri mladeniči od 17 do 21. leta. Pogoje razpisa lahko zainteresirani vpogledajo pri vseh občinskih uradih in žandarmerijskih postajah.

— Smrtina kosa. V Cerkljici pri Rakeku je umrl 67 let star g. Anton Kravanja star, ugledni tamonjski posestnik in trgovec. Pokojnik je mnogo storil za gospodarski napredek Cerkljice in okolice in je posebno hudezen posvečal cerkniški poslovanju, v kateri je deloval nad 25 let. Bil je vedno zaveden narodnjak in neomahljiv pristaš napredne ideje. Narodne kroge na Notranjskem je zadela z njegovo smrtjo velika izguba. Bodi blaženemu pokojniku trajen spomin, njegovim preostalim pa izrekamo iskreno sožalje!

— Velik uspeh Zdenke Zikove v Pragi. Prejšnji teden je gostovala na praškem Divadlu zagrebška, prej ljubljanska pevka Zdenka Zikova. Pela je v Tosci in Lohen-grinu. Praška kritika konstatira ogromno napredovanje ge. Zikove ter jo pristiha v pevskam prvega reda. »Československa republika« trdi, da bi njen angažma pomenil veliko pridobitev za Divadlo. »Narodna politika« hvali njeno dramatično silo, ki ne ostaja za liricnimi paritami. List poroča o toplem priznanju občinstva. V istem smislu komentirajo gostovanje ge. Zikove »Narodni Listi« in »Večere«. — Brez dvoma je, da

bodo skušali Čehi poklicati to dobro pevko na svoje reprezentativno gledališče, s čimer izgubi zagrebška opera prvovrstno moč. Vprašanje je le, kdo bo pri nadlicitasti ostal zadnji: ali Zagreb ali Praga. Vsekakor je s zadnjim praškim gostovanjem ge. Zikove mednarodni sloves utrjen. Zopet primer pege napredka pevke, ki je začela svojo kariero v Ljubljani in se naši publiko omilila, da je šele še danes med svoje in se vesel vsakega njenega uspeha.

— Strahovit vihar ob Jadranu. V petek 5. t. m. je vladal na celim Jadranu strahovit vihar. Mestoma je tudi snežilo. Divjala je tako silna burja, da so bile ladje, pripravljene za odhod, primorane ostati dalje v pristaniščih. Parnik »Palatino« tržaškega Lloydja, ki je vozil proti Aleksandriji, se je moral ustaviti med Splitom in Sibenikom, ker mu je burja polomila dva jamborja ter odnesla vse rešilne čolne. V Splitu je burja napravila mnogo škode, porušila je drevje, palme ter porušila telegrafske, telefonske in električne naprave. Tudi na otoku Hvaru je burja napravila ogromno škodo.

Poslanci naših ne bi se prepričali, dolžnosti svojih ne prezirali, če davno davke nam bi uredili, če »mrtovornik« BUDDHA čaj bi pil!

Modne površnike

za gospode priporočila po zelo zmernih cenah tvrdka

A. Kunc, Ljubljana

iz Ljubljane

— Javna poverljivost Vodnikov družbe v Ljubljani. V ljubljani vpisujejo članje Vodnikove družbe sledeča javna poverljivost: Tiskovna zadruga, št. Jakob-ska knjižnica, Dvorska knjižnica in Simon Gregorčičeva knjižnica. Ker bo trajalo vpisovanje le kratak čas, se prošilo vsi zainteresirani, da se čimprej vpišejo kot člani pri omenjenih poverljivostih. Članarina znaša letno 20 dinarjev, za katere prejmejo člani 4 knjige, od teh Veliko priručnik z raznovrstno zabavno in poučno vsebino, dve knjigi pripovedne vsebine ter eno knjigo poučne vsebine. Naj ne bo nikogar, ki bi ne bil član Vodnikove družbe!

— Javna razstava Tomerlinovih slik. Kakor nam poročajo, je del slik g. Slavka Tomerlina, znanega akademskega slikarja iz Zagreba, ki so bila razstavljena v Jakičevem paviljonu, sedaj cenjenemu občinstvu na ogled v galeriji kneza J. Čer-kašova, Selenburgova ulica 7, I.

— Pravilica za deca. V sredo 10. t. m. priredi Atena večer pravilic v mali dvorani Narodnega doma. Iz prijaznosti in iz ljubezni do naših malih pripoveduje pravilice naš priljubljeni ljubljani g. A. Danilo, na kar opozarjamo vse ljubitelje pravilic. Vstopnine ni, pobirajo se prostovoljni prispevki v kritične stroške.

— Najnovejša bluze: Kristof-Bučar!

Posebna špecialiteta vinske kleti Ljubljanskega dvora: Od danes naprej vsak dan od 5. — 8. ure zvečer apetitni predvečerški zauskni po zmernih cenah.

iz Celja.

— Planinski sejem. V soboto se je vršil v Celjskem domu pod tem naslovom ples Savinjske podružnice SPD. Obisk je bil nepričakovano velik, zlasti se je zbralo lepo število planincev in drugega občinstva iz bližnjih trgov in vasi, zlasti pa iz obeh Savinjskih dolin. Aranzirani so se itak lepo dvorano se prav okusno dekorirali s planinski-mi motivi, tako da so imeli posetniki res vtis, da se zabavajo kje v naših lepah planinah. Zabava je bila zato prav prisanica; dvignila jo je posebno še neumoma godba, ki je svirala zmeroma moderne plesne in valčke, da so lahko prišli na svoj račun vsi.

— Stalati volilni izmenki za mesto Ce-je so od 5. marca počeni stalno razgrajeni ob navadnih uradnih urah v šoli 2 mestnega magistrata.

— Društvo hišnih posestnikov v Celju ima svoj redni občni zbor v soboto dne 13. marca ob 8. zvečer v hotelu »Pošta« z običajnim dnevnim redom.

— Sestanek članov SDS za Celje. Okolice bo ta teden v četrtek 11. marca pri Permozerju v Gaberju.

Sport

Nogometne prvenstvene tekme v Ljubljani

ILIRIJA - HERMES 3 : 0. — SLOVAN - JADRAN 6 : 2. — Primorje - SLAVIJA 12 : 0.

Včeraj je bila v Ljubljani otvorjena prvenstvena sezona. Zreb je doletel za nasprotnike sledeče pare: Ilirija - Hermes, Slovan - Jadran in Primorje - Slavija. Že takoj prve tekme so presenetle. Tako je bila senzacija zmaga Slovana nad favoriziranim Jadranom: Hermes proti Iliriji ni nastopil, Primorje pa si je izvojevalo pričakovano visoko zmago nad Slavijo. Obe tekmi, ki sta se odigrali, sta nudili slab sport, kar je pri skrajno slabem stanju travice tudi umerno. V nastopnem podajmo kratko ilustracijo tekmovalcev.

ILIRIJA - HERMES 3 : 0. Hermes ni nastopil in zato na podlagi saveznih pravil izgubi s 3 : 0.

SLOVAN - JADRAN 6 : 2 (1 : 1).

Slovan je Jadranu vrnil milo za drago, kajti v jesenski prvenstveni tekmi je utrpel od Jadrana visok poraz s 7 : 1. Poudarjati pa je, da je Jadran vso igro igral le s 10 igralci in še to s petimi rezervami. Zmaga Slovana nazivlje temu ni oporekati. Prvi polčas sta si bili moštvi približno enaki in je Jadran v tem času vzdržal odprto igro. V drugem polčasu se njegovo oslabiljeno moštvo ni moglo več upirati napadom Slovana, ki je sedaj dominiral in potisnil črno-bele v defenzivo ter dosegel pet zaporednih golov. Jadran je večkrat napravil nevarne polete v tabor nasprotnika in pri enem teh sporadičnih napadov je žoga obvisela v mreži Slovana. Tekma je nudila slab sport, ker se je igrišče udarilo pod nogami igralcev. Sodil je zadovoljivo g. Možina.

PRIMORJE - SLAVIJA 12 : 0 (3 : 0).

Tekma je končala s pričakovano zmago Primorja, ki je sicer v prvem polčasu igralo zelo ležerno in šele v drugem polčasu se povzpelo na običajno višino. Slavija se na razmočenem igrišču sploh ni mogla ganiti in je morala popolnoma kapitulirati. Sodil je objektivno g. Deržaj.

TEKME REZERVNIH MOŠTEV.

Dopolne sta se imeli na igrišču Ilirije vršiti tekmi rezerv Ilirije in Hermesa ter Jadrana - Slovan. Prva dva tekmea sploh nista nastopila, v drugi tekmi pa je rezerva Jadrana zmagala nad Slovanom s 6 : 3.

Druge nedeljske nogometne tekme.

— ZAGREB. Nedeljske prvenstvene tekme: Gradjanski : Concordia 9 : 2 (5 : 1). Gradjanski je bil ves čas v premoci. Sodnik Justin. Hask : Zelezničari 9 : 0 (1 : 0). Cindric sam zabil 3 gole. Občinstva okoli 4000. Na podlagi dosedanjih rezultatov je stanje prvenstva v Zagrebu sledeče: Hask 10 točk, 31 : 8 golov; Gradjanski 9, 29 : 9; Concordia 7, 16 : 14; Croatia 5, 9 : 15; Zelezničari 4, 10 : 7; Sparta 1, 5 : 27.

Dunaj. Izid včerajšnjih prvenstvenih tekem je deloma presenetil, ker so bili favorizirani klubi tepeni. Senzacija sta zlasti vzletela poraza Vienne in Rapida. Rezultati so bili: Amateuri - Admira 7 : 3 (4 : 1); WAC - Rapid 3 : 1 (1 : 0); Wacker - Vienna 4 : 3 (2 : 2). Sportklub - Floridsdorfer AC 4 : 3 (3 : 1). Sobotna tekma Simmering - Rakozah je končala s 2 : 2 (0 : 1).

PRAGA. Dunajski Slovan je doživel večer občuten poraz. Sparta ga je gladko odprala s 4 : 0 (2 : 0). Slavija je zopet triumfirala nad DFC in zmagala s 5 : 3 (3 : 1). Vršovice - Liben 2 : 0. Viktorija Žalov - Cednice Karlin 3 : 1.

— Naši smučarji. Po precej dolgem presledku je bilo včeraj v Kranjski gori zopet vse živo: kakih štideset smučarjev je prihitelo, največ ljubljancev, da se pozabavajo na novo zapadlem snegu. Večina je dospela že v soboto večer in večja partija je prenočila na Vrščici. Imeli so krasno jutro. Tekom dopoldneva je jelo silno snežiti in smučarji so morali nazaj v koč, kjer je bilo baje zelo prijetno pri zakurjeni pečji. Le oni, ki so morali včeraj zvečer nazaj v Ljubljano, so se že bali, kako se bodo vrtili, ako sv. Peter ne poneha s svojo radodarnostjo. Popoldne pa je ponehalo in vesela smučarska družba se je vračala in uživala v vseh smučarskega sporta v novo zapadli belini.

Gospa Lambrino toži prince Karla

Prince Karol, bivši prestolonaslednik Rumunije, je dopotoval v Pariz in biva že osem dni v elegantnem hotelu sredi mesta. Prince si je po izstopu iz dinastije nadal ime grofa Karla Karahmana. V njegovem spremstvu se nahaja rumunska krasotica ga. Lupescu. Princevo bivanje v Parizu je izrabila njegova žena ga. Lambrino, ki je sedaj vložila proti princu pred pariškim sodiščem tožbo na plačilo 10 milijonov frankov odškodnine. Ga. Lambrino trdi, da je lotitev zakona, ki je bila izvršena pred leti, da omogoči iz državnih interesov Karolov zakon z grško princeso Heleno, bila le formalna zadeva. S tem, da se je princ Karol odpovedal prestolu, pa je baje pretrgal svoje vezi s princeso Heleno. Ker se sedaj proti vsemu pričakovanju princ Karol ni vrnil k svoji edini pravi, prvi ženi, zahteva ta, da ji princ Karol odšteje primerno odškodnino in da skriži za materialno ekzistenco svojega deteta. Detetu je ime Mircea. Ga. Lambrino zahteva 10 milijonov frankov in smatra to vsoto za primerno, ker določa zakon, da bodi odškodnina v razmerju s socialnim in gnetnim položajem očeta in moža. Ga. Lambrino je predložila pariškemu sodišču cel šop lastnoročnih pričevnih pism, v katerih jo priznava kot svojo edino, pravo ženo in v katerih tudi ne taji očetovstva. Neko pismo z dne 1. avgusta 1919. na pr. se glasi:

»Draga Zizi! Moram odpotovati, da prevzamem komando svojega polka na fronti. Ne vem, kaj se mi lahko pripeti. Hočem pa, da ti služi to pismo kot priznanje, da sem oče tvojega sina Mircea in da te kljub nepriznanju zakona smatram kot svojo edino pravo ženo. Poljubim te, Karol.«

Pariški listi namigujejo, da bo princ Karol odšel vsekakor še vedno ogromno svoto 10 milijonov pred razpravo, ker ne more biti ljubiti niti njemu, niti rumunskemu dvoru, ki bo v skrajnem slučaju celo sam plačal zahtevano odškodnino. Gospa Lambrino pa bo za teh 10 milijonov gotovo tudi izročila ona, za prince in dvor ne baš prirojena pisma in tožbo umaknila, zlasti, ker se zaveda, da je s svojo tožbo izgubila tudi simpatije javnosti, ki so bile doslej na njeni strani.

Bosanski razbojniki v službi madžarskega vohunstva

Senzacionalno odkritje beogradske policije. — Med aretiranimi je tudi en častnik.

Beogradska policija je odkrila dobro organizirano družbo vohunov. Glavni člani razbojniško-vohunske tolpe so že pod ključem. Med aretiranimi je tudi neki častnik, čigar imena policija neče izdati. Preiskava je trajala nad eno leto. Najprej je bil aretirani najnevarnejši bosanski razbojnik Coca Antonić iz Bijeljine. Njegove pomočnike so aretirali po vrsti in naposled je prišel v roke še zadnji in glavni član te čedne družbe Fehim Baljković iz Zvornika. Za vseni temi zločinci so bile izdane že pred dvema letoma tiralice radi številnih zločinov. Največji zločin je bil umor kapetana Henflinga v Bijeljini, ki spada med najzagonetnejše zločine v naši državi. Policija dolgo ni mogla izslediti morilcev. Končno je ugotovila, da ne gre samo za razbojništvo, nego tudi za vohunstvo in prid Madžarske. Vohuni so skušali pridobiti na svojo stran tudi naše državljane. Z aretacijo Coca Antonića, Fehima Baljkovića in njihovih pomočnikov je uničena ena najnevarnejših in najdržnejših vohunskih organizacij, ki jih je imela Madžarska na našem ozemlju. Beograjsko sodišče je potrdilo sklep o preiskovalnem zaporu in pohvalilo beograjsko policijo, da je tako vestno vodila preiskavo.

Umor v Bijeljini.

21. junija 1923 ob treh ponoči je prišel na stanovanje kapitana Alfreda Henflinga v Bijeljini Mehmed Mujkić, natakar javne hiše, ki se nahaja v isti ulici, da kupi žganja. Kapitanovo stanovanje je bilo razsvetljeno, na trkanje pa ni nihče odgovoril. Natakar se je vrnil s prazno steklenico. Drugo jutro je luč v kapitanovem stanovanju še vedno gorela. Policija je odprla vrata in našla kapitanovo truplo strašno razmesarjeno. Glava je bila odrezana in vsa razbita s kladivom. Na telesu je bilo nebroj globokih ran. Sum je padel najprej na nezakonsko kapitanovo ženo Heleno Lutz in na sinčka Freda, s katerim je ravnal oče zelo grdo. Oba je policija aretirala in sedela sta v preiskovalnem zaporu 6 mesecev. Aretiran je bil tudi natakar Mehmed Mujkić. Pozneje so Mujkića izpustili in mož je pobegnil na Madžarsko. Tudi kapitanova žena in sinček sta bila izpuščena. Tako je ostal zagoneten umor nepojasnjen in šele 21. aprila 1924 se je posrečilo priti zločincem na sled. Iz Madžarske se je vrnil natakar Mujkić v spremstvu nekoga Turkušića, čevljarja iz Bijeljine. Policija je oba aretirala in priznala sta, da ima Madžarska v naši državi dobro organizirano vohunsko družbo. Izjavila sta tudi, da neki Mustafa Jusukić iz Doboja ve kdo je umoril kapetana Henflinga. Šest dni pozneje je policija Jusukića aretirala. Mož je izjavil, da sta umorila kapitana Fehim Baljković in Coca Antonić. Najprej sta izvršila umor v Zvorniku, potem pa v Bijeljini, nakar sta pobegnila v Budimpešto. S seboj sta vzela 70.000 Din, polno vrečko napoleonov in dukatov ter raznih dragocenosti. Vse to sta dobila pri omenjenem kapitanu v Bijeljini. V Budimpešti sta živela zelo razkošno. Baljković se je pozneje oženil in otvoril kavarno za svoje rojake. Antonić pa je odšel na Dunaj. Toda denar je bil kmalu zapravljen in tako sta stopila oba v družbo madžarske špijonaže. Dobil sta naročilo, naj ustanovita v Jugoslaviji vohunsko organizacijo.

Z nekim Ivanom Sandorjem je prišel Baljković v maju 1924 v Subotico. Tu sta izvršila več držnih vlovov in drugih zločinov. Tako sta vlomila v blaginjo Evgena Svaigerja in odnesla 100.000 Din ter večjo množico delnic subotičke tvornice »Ferum«. Se isti dan sta pobegnila na Madžarsko in prodala vrednostne papirje bankirju Jovanoviću v Segedinu. Jovanović je poslal v Subotico svojega agenta, da se informira o tečaju delnic. Trgovec Svaiger je to izvedel in poslal v Segedin svojega odvjetnika, da ugotovi, kako je prišel Jovanović do njegovih delnic. Jovanović

vič je povedal, da sta mu prodala delnice dva Bosančca. Svaigerjev odvjetnik je odstopal nato v Budimpešto in izročil zadevo madžarski policiji.

Kako sodijo Madžari svoje vohune.

Budimpeštanska policija je Baljkovića in Sandorja našla ter ju baje aretirala. Svaigerjev odvjetnik se je vrnil v Subotico in vložil pri državnem pravdniku tožbo. Subotičko državno pravdnštvo je takoj zahtevalo izročitev obeh zločincev. Madžarsko pravosodno ministruvstvo dolgo sploh ni hotelo odgovoriti. Naposled je sporočilo subotičkemu sodišču, da razbojnikov ne more izročiti našim oblastem, ker sta madžarska državljana in zato ji bo sodilo madžarsko sodišče. In tako so naše oblasti v Subotici izročile ves material budimpeštanskemu sodišču. Kmalu je prišlo iz Budimpešte obvestilo, da sta bila Baljković in Sandor radi vroma v Subotici obsojena na polgodno leto ječe. Kako težko je bila ta ječa, se vidi najbolje iz dejstva, da se je Fehim Baljković kmalu pojavil v Beogradu, kamor je prišel iz Novega Sada tudi Antonić. Glavni objekt madžarskega vohunstva je bil novosadski aerodrom in avijacijski arzenal. Baljkovića je spoznal v Beogradu neki policijski agent, ki ga je hotel tudi aretirati. Toda mož se je pravočasno izmuznil in pobegnil nazaj na Madžarsko. Kmalu za njim je odšel tudi Sandor.

Prve aretacije in preiskava.

Naše oblasti so izdale za obema na vse strani tiralice. In res se zločinci kot agila madžarske vohuna nista dolgo mudila na Madžarskem. Lani v decembru ju je policija na osješkem kolodvoru izsledila. Policijski agent je obvestil orožniško postajo in tako sta bila vohuna končno aretirana. Bila sta sicer uklenjena, kljub temu je pa Baljković med vožnjo v Beograd pobegnil ter se vrnil na Madžarsko. Antonića so srečali pri peljavi v Beograd, kjer so ga vkovali v težke verige, da ne uide. Prve dni je bil v zaporu piren, pozneje, pa je začel razgrajati. Neke noči je zlonil težka okovana vrata svoje celice in napadel na straži stoječega orožnika. Besnega zločince so kmaj ukrotili. Nekaj dni pozneje je hotel v pisrni napasti pomočnika policijskega šefa Acimovića. Zdal so mu zakovali roke in noge tako, da se ne more ganiti.

Zanimivo je, da je Antonić večkrat dobre volje in da rad govori resnico. Preiskovalni sodnik je znal to njegovo dobro stran spretno izkoristiti in tako je spravil iz njega priznanje, da je izvršil v družbi Fehima Baljkovića 19 kravih zločinov. Poleg tega je priznal, da ima Madžarska v naši državi veliko vohunsko organizacijo. Madžarska je zločince podpirala in jim nudila po vsakem zločinu varno zavetišče. Stojimo pred razkrinkanjem vohunske organizacije. Kompromitirani so baje tudi vojaški krogi. Beograjska policija je nekoga administrativnega častnika za aretirala.

VI MEČETE VAŠ DENAR SKOZ OKNO?

Če kupite nogavice brez žigov, »ključ«, ker eden par nogavic z žigom in znakom (rečeno modro, zeleno ali zlato) »ključ«

traja tako dolgo kakor štrije pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se!

Zopet lizol

Poskušen samomor 17letne deklice. Včeraj se je v stranski čakalnici kina Matice zopet primeril slučaj zastrupljenja z lizolom. Okoli 17. ure je neki deček v čakalnici opazil mlado deklico, ki je piljo iz male stekleničice. Takoj nato je mladenka prebledela in se susedla na stol, zvijajoč se v bolečinah. V čakalnici je zadisalo po lizolu...

Deček je hitro obvestil v vestibulu se nahajajočega stražnika. Ta je stopil v čakalnico ter dekletu naglo odvzel stekleničico, ki je bila do polovice že napolnjena z lizolom. Mladenka je bila še pri zavesti in ko jo je stražnik vprašal kako se piše in zakaj je pila lizol, je pikro odvrnila: »To vas nič ne briga! Stražnik je nato telefoniral na rešilno postajo in nekaj minut kasneje je rešilni voz odvedel mlado kandidatino smrti v bolnico.

Pri sebi mladenka ni imela drugega kakor žepni robcet ter notes, v katerem je bilo ime Božica O. iz ulični naslov. V bolnici so ugotovili, da je mladenka res identična s 17 letno uradnico Božico O. nameščeno pri nekem ljubljanskem arhitektu. Mladenki so takoj izčistili želodec in je danes že izven nevarnosti. Motiv, ki je gnal mlado dekle v smrt, ni znan.

— «NIGRIN» je najboljša in najcenejša domača krema za čevlje in usnje. — Zahtevajte ga v vseh trgovinah! —

Samo še danes - ponedeljek in jutri - torej

YOLANDA

grandiozen historičen film.

Fantastična ljubav kneginje Marije Burgundske in Maksimilijana Avstrijskega. — Pojav princeza na ljudskem semaju v Baslu kot meščanka — Yolanda. — Stučajno srečanje z Maksimilijanom. — Višinski turnir. — Maksimilijan v ječi. — Interes Burgundije in Francije pristiho Marijo v zakon s sinom Louisa XI. — Strahne duševne muke Marije. — Odkrita grozodejstva zločinca Louisa XI. — Prelivanje krvi na bojišču. — Maksimilijanova pomoč Mariji. — Louis XI. ga obsodi na smrt na vešalih. — Smrt Burgundskega vladarja. — Drzen beg obeh ljubčih s francoskega dvora. — Združitev Maksimilijana z Marijo Yolando.

Predstave trajajo po 2 uri. Ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Kino Ideal

46. redni občni zbor Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani

Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice, z. z. s. n. z. v Ljubljani, praznuje letos 43. letnico svojega obstoja kot najstarejši čisto slovenski denarni zavod v Ljubljani. Dne 4. marca 1926. se je vršil njen 46. redni občni zbor.

Ob jubileju je zadela zavod s smrtjo predsednika g. Ivana Kneza težka izguba. Predvidno, prevdarno in solidno vodstvo pokojnikovo je utrdilo trdno sigurnost ter neizbrisno začrtalo pot stalnega napredka. Pod 3letnim predsedstvom pokojnika se je razvil zavod po skromnih početkih v naj-večji in najjačši svojega ustroja ne samo v Sloveniji, temveč v celi naši državi. Smrt na kosa je zahtevala v zavodu še druge žrtve. Umrli je zaslužni g. Anton Pogačnik, bivši župan v Sp. Šiški, ki je bil 15 let član

načelnstva. Tragično preminulemu uradniku g. Zarku Boltavzaru je sledil po daljši bolezni višji knjigovodja g. Marijan Ravnihar po nad dvajsetletni zvesti službi in naposled je prehitela smrt med službo uradnega slugo g. Vinko Suligoja.

Uspehi zavoda pišejo umrlim sodelavcem najlepšo posmrtnico in spomenico.

43letnica zavoda se praznuje predvsem s vsoto hranilnih vlog, ki je na dan občnega zbora že znatno presegla 100 milijonov dinarjev.

Stanje vlog dne 31. decembra 1925. izkazuje še Din 99.026.940.65. Prirastek v letu 1925. znaša Din 21.420.723.66.

Karakterističen za preteklo upravno leto je zastoj v povpraševanju po kreditih. Posojila so se zaradi tega dvignila le za Din 5.437.638.96 ter izkazujejo Din 74.214.539.69. Pa še ta presežek se je posrežil šele proti koncu leta s kratkoročnimi krediti, tako da je stanje naloženega denarja, ki je bilo med letom vseskozi znatno višje, padlo začasno ob zaključku na Din 18.777.980.11. Rees-komptni kredit za lastni račun se ni več

uporabljal, v bilančni postavki po Din 680 tisoč je zapadel na neposredni kredit strank, ki ga posreduje zavod s svojim zbiranjem.

Kakor je razveseljiv in časten za zavod visok in stalen povisek vlog radi splošnega zaupanja in ugleda, vendar ni to še znak blagostanja in napredka našega splošnega domačega gospodarstva, kakor tudi ni zastoj v povpraševanju po kreditih znak zbolj šanja materialnega stanja. V vseh gospodarskih panogah, zlasti v trgovini, obrti in industriji je klonil razmah prvih let osvojenja. Glavne nepravilnosti so dovolj znane, ublažile, odstranile bi se lahko ob umevanju merodajnih faktorjev. Pa tudi v teh razmerah se opaža dobra stran: likvidirajo, izginjajo predvsem nezdrava podjetja, solidna gospodarstva stopajo v ospredje, da si se ne razvijajo, kot zahteva splošni interes.

Kmetijska posojilnica je v zaščito domačega trga že v preteklem letu znatno zniževala obrestno mero pri kreditih ter strojno trajno še za čim znatnejšim znižanjem.

To mora in tudi more, ker je dovolj krepko fundirana in po izvršenih odpisih v vseh postavkah popolnoma krita.

Upravno premoženje je naraslo na Din 102.521.432.21. Rezervni zakladi so se zvišali po pripisu dotacij iz novega čistega dobička na Din 2.606.543.01. Lastne nepremičnine v nizkih bilančnih postavkah nudijo vsakomur dokaz trdne zgradbe zavoda. — Portfelj vrednostnih listin, znižan in odpisan na Din 7.609.369 vsebuje izključno naše varne papirje, vsi avstrijski in ogrski papirji so izbrisani kakor vsaka epovoljna sled izza vojne dobe. Število deležnikov se je zvišalo na 4508.

Zaradi izdatnega znižanja obrestne mere pri kreditih in po strogo izvršenih izkazanih odpisih je dosegel čisti dobiček Din 508.684.81. Od slednjega se je predkazalo Din 40.000 v podporni sklad za nameščenec, ki bo poslej nosil ime Ivana Kneza v počastje spomina. Ta sklad izkazuje sedaj Din 231.983.17 ter bo od vsakoletnega občnega zbora po uspehih čistega dobička redno subvencioniran. Nadalje se je do-

čilo od novega čistega dobička Din 70.000 za dobrodelne narodne namene, katerim so se naklonile tudi že med preteklim letom na račun upravnih stroškov znatne vsote. — Nanovo izvoljeni upravni odbor se je konstituiral nastopno: Andrej Sarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani, predsednik; Feliks Stare, veleposestnik in tovarnar na Kolovcu, podpredsednik; Avgust Jenko, posestnik, Saša Knez, veletržec in Alojzij Vodnik, posestnik, vsi v Ljubljani, člani načelnstva; Matija Dolničar, posestnik v Smartnem ob Savi, Ivan Rus, posestnik na Grosupljem, in Josip Sušteršič, posestnik v Seničici, člani nadzorstva.

—g Vicinalne železnice v državnih rokah? Iz prometnega ministrstva prihaja vest, da namerava država prevzeti v svojo režijo vicinalne železnice. Tarife teh železnic bodo do konca leta izenačene s tarifami na državnih železnicah. Vprašanje dolgov vicinalnih železnic ima rešiti poseben interministerijski odbor.

UNDERWOOD pisalni stroj, nad 2.000.000 strojev v rabi. — Zastopnik **Lud Baraga**, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 **Telefon 980**

Zdravje

je pol bogastva.

Za uspešno duševno in telesno delo ter za uspeh v življenju sploh je človeku predpogoj telesno zadovoljstvo. Ne mučite svoje telo pri vsakem koraku s trdimi usnjatimi petami, ker one povzročajo močne potresljaje. Nosite tudi **VI PALMA-kaučuk podplate in pete**. Vi se potem ne boste hoteli nikakor več odreči ugodnemu in elastičnemu koraku. **PALMA-kaučuk** pete so trikrat tako izdržljive in še ceneje kot usnje

Spreten in agilen **ZASTOPNIK**, ki potuje po Sloveniji z avtomobilom

sprejme zastopstvo

solidnih trgovcev in industrij. Ponudbe pod „Zastopstvo“ na oglasni zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova 21.

Zahvala.

Povodom izgube našega nepozabnega očeta, brata in strica, gospoda

Franca Adamiča

izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo za vse izraze sožalja.

Osobito pa se zahvaljujemo g. dr. Pavlu Krajcu za njegov neumorni trud ob priliki bolezni ter g. J. Kavčiču, lastniku parne pekarnice, za nepoplačljivo požrtvovalnost in ljubeznivo žalno spremstvo.

Zahvaljujemo se dalje vsem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Zalujoči ostali.

Gostilna
«Koroški dom»
toči pristna štajerska vina, poleg tudi dalmatince liter po 11 Din. Kuhinjo vodim zopet sama. — Se priporočam
725 **Kati Korošec.**

Posredovalnica
za služkinje
PAVLA MRAK, (preje v posredovalnici g. Novotny). Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4 (poleg Zmajškega mostu) — se najtopleje priporoča. 51/T

Gospodično, ki bi podučevala laično v večernih urah — išče zakonski par. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 50/T

Izvrstna slanina
(Brotspeck) zelo poceni. Naročila do 100 kg 19.— dinar; v suha; naročila preko 100 kg 18.— dinar; jev. suha. — Ista soljena slanina pri kilogramu 1 dinar ceneje. — Prva Bjelovarska tvornica suhomesnate robe. Josipa Svobode sinovi d. d. Bjelovar. 708

Iščemo dva pomočnika
za izdelovanje klobuk, to da le take, ki imajo najmanj 5-6 let prakse, in ki so že delali v večjem podjetju in so popolnoma seznači v izdelovanju klobuk, posebno v sušenju mesa. — Reflektiramo samo na izvrstne in solidne moči. Nastop takoj. — Ponudbe na: Prva Bjelovarska tvornica suhomesnate robe Josipa Svobode sinovi d. d. Bjelovar. 709

Kupujemo zlato, srebro, platin. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta 8. 669

Invalid
mlad, pošten — išče službo vratarja ali nočnega čuvaja. — Nastop lahko takoj. — Ponudbe pod «Invalid/701» na upravo «Slov. Naroda».

Iščem gostilno
v najem ali na račun. — Andrej Sinčič, Tometič 6, pošta Kastav. 707

Lep fantek
šest let star, se odda za svojega ali v oskrbo proti primerni odškodnini. — Dopisi pod «Dobrosrčni ljudje/731» na upravo «Slov. Naroda».

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5

Zahvala. Povodom smrti našega nepozabnega sina, brata, svaka, strica, gospoda

Drago Beseljaka

se najtopleje zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so mu v boleznih kaj dobrega naredili, vsem, ki so se udeležili pogreba, zlasti pa oč. duhovščini, vodstvu pogrebne in podpornega društva železniških in državnih uslužbencev v Ljubljani, kakor tudi vodstvu deželne bolnice. — Vsem se najiskrenejše zahvaljujemo ter ga priporočamo v blag spomin.

Ljubljana - Idrija, dne 6. marca 1926.

Zalujoči rodbine: **Beseljak - Poljanšek.**

Zahvala.

Za mnogotere izraze prijateljskega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše blagopokojne mame, tašče, svakinje in tete, gospe

Adele Skaberne

za mnogobrojno častno spremstvo na zadnji poti pokojnice se vsem najpri- srčnejše zahvaljujemo, zlasti tudi za cvetje, poklonjeno pokojnici.

V LJUBLJANI, dne 6. marca 1926.

Avgust, Milan, Ruža Skaberne
in vsi ostali sorodniki.

Stefan Vincek

auto-tapetnik in sedlar
Tržaška cesta 9, Glince
Specijalna delavnica za tapetiranje avtomobilov in otroških vozičkov, izdelovanje denarnic, aktovk, damskih torbic, ter vseh usnjatih popotnih predmetov.

737

Polnojarmerik
(Vollgater) 50/60 kupim. — Ponudbe na: Majerič, Ljubljana, Prisojna ulica št. 1. 733

Poslovodja
išče službo pri mizarjem podjetju. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Poslovodja/702».

Obnovite naročnino!

Makulturni papir
kg Din 5.—
prodaja uprava «Slov. Naroda»

Za Velikonoč nov klobuk

moram imeti! Kje naj ga kupim? Najceneje ga kupiš v dobro znani trgovini klobukov

Jos. Pok nasl. A. JAMNIK

v LJUBLJANI, Star-trg št. 14

Velika zaloga najnovejših novosti klobukov in čepic

P. Lukas LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 7

se priporoča za izdelavo prvovrstnih škornjev, gorakih, lovskih, športnih ter vseh vrst luksuznih čevljev točno po meri.

Postrežba priznana solidna. — Cene zmerne.

738

Vašu budućnost

kazat će vam **grafolog Egiptčanin** u svakom poslu, braku i ljubavi; karakter čita iz crta ruke i rukopisa. Posiete prima dnevno od 9.—1. in od 2.—8. uz ceno od Din 20. — **BEN ALI**, Sv. Petra cesta, hotel Soča, soba 16. 723

NARODNA KNJIGARNA

Prešernova ulica št. 7

Zaradi izselitve **globoko znižane cene** za vse pisarniške in šolske potrebščine, papir, trgovske knjige, stare letnike ljubljanskega Zvona ter leposlovne in druge knjige.

Ugodna prilika za čole in knjižnice.

Samo še do 12. marca 1926

729

Posojilnica v Cerknici naznanja žalostno vest, da je nje dolgoletni član in tajnik, gospod

Anton Kravanja

trгоvec in posestnik v Cerknici

po kratki in težki bolezni v 67. letu starosti preminul.

Vrlemu članu in človeku ohranimo blag spomin.

V Cerknici, dne 7. marca 1926.

Načelnstvo.

730

Po kratki bolezni nas je zapustil naš ljubljani, tihi in dobri oče, stari oče, brat, svak, stric, tast in zet, gospod

Anton Kravanja st.

trгоvec in posestnik v Cerknici

dne 7. t. m ob 9. uri dopoldne in odšel v 67. letu svoje starosti v večnost.

Pogreb se vrši v torek, t. j. 9. marca ob 3. uri popoldne v Cerknici.

Cerknica pri Rakeku, dne 7. marca 1926.

Zalujoči otroci in sorodniki.